

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

лайн шкал і калькуляторів оцінки ризиків, що є особливо актуальним в епоху доказової медицини та полегшує повсякденну роботу лікаря.

Література

1. Информационно-образовательное пространство в работе клинической кафедры в контексте реализации непрерывного медицинского образования : методические рекомендации / Сост.: Л. В. Журавлева, Н. А. Лопина. Харьковський національний медичинський університет. Харьков:ХНМУ, 2015.36 с.

2. Журавлева Л. В., Лопина Н. А. Применение современных информационно-образовательных веб-технологий в работе клинической кафедры высшего медицинского учебного заведения Сборник статей участников международной научно-практической конференции «WEB-технологии в образовательном пространстве: проблемы, подходы, перспективы» (Н.Новгород, Арзамас-26-27 марта 2015 г.). Н. Новгород, Арзамас, 2015. 36-40.

3. Журавлева Л. В., Лопина Н. А. Дистанционное обучение с использованием ВЕБ-технологий в реализации непрерывного медицинского образования. Электронное обучение в непрерывном образовании 2015. II Международная научно-практическая конференция (Россия, Ульяновск, 16-18 марта 2015 г.): сборник научных трудов.- Ульяновск: УлГТУ, 2015: 257-267.

4. Журавлева Л. В., Лопина Н. А. Сучасні інформаційно-освітні веб-технології в роботі клінічної кафедри. Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: Матеріали VIII Науково-практичної конференції присвяченої 210-й річниці ХНМУ та 60-й річниці кафедри медичної та біоорганічної хімії, (Харків, 26-27 травня 2015 р.),-Харків: ХНМУ, 2015. – с.87-90.

5. Журавлева Л. В., Лопина Н. А. Внедрение элементов дистанционного обучения с применением

инновационных веб-технологий в непрерывное медицинское образование. Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії» // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015 р. – 225-227 с.

6. Журавлева Л. В., Лопина Н. А. Трьохкомпонентний практично-орієнтований підхід у додипломній та післядипломній підготовці лікарів з дисципліни «Внутрішні хвороби» за допомогою інтерактивних тренажерів. Сучасні підходи до вищої медичної освіти: матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ, Тернопіль, 12–13 травня 2017 року. – Тернопіль : ТДМУ «Укрмедкнига». – Т. 2. – С. 335–336.

7. Журавлева Л. В., Лопина Н. А. Сучасний практично-орієнтований кейс-метод навчання в системі медичної освіти на основі інформаційних веб-технологій. Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах» : матеріали науково-практичної інтернет-конференції. – Харків, ХНМУ, 5-6 грудня 2017. – С. 180–183.

8. Журавлева Л. В., Лопина Н. А. Практически ориентированный подход в додипломной и последипломной подготовке врача общей практики по дисциплине внутренние болезни с помощью интерактивных тренажеров. Современные образовательные WEB-технологии в системе школьной и профессиональной подготовки: сборник статей международной научно-практической конференции, Арзамас, 25–27 мая 2017 г. Арзамас, 2017: 517–520.

9. Журавлева Л. В., Лопина Н. А. Интерактивный тренажёр клинического случая как основа практически ориентированного подхода в додипломной и последипломной подготовке врачей общей практики. Электронное обучение в непрерывном образовании. Ульяновск. 2017;1(4):103-110.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ НА ПЕРШОМУ КУРСІ НАВЧАННЯ

Зайцева О.В., Книгавко В.Г., Бондаренко М.А., Пономаренко Н.С., Морозова О.М.

Харківський національний медичний університет

Умови сучасного освітньо-професійного середовища передбачають мобільність студентів та викладачів по всьому світу. Так, до Харківського національного медичного університету залучена велика кількість іноземних студентів з різних регіонів планети. Одним із найважливіших компонентів у навчально-виховному процесі при роботі з цими студентами стало вміння викладачів співпрацювати з людьми інших культур, мов та релігій. При цьому значущим є позитивне ставлення до різноманіття культур, поглядів в усіх галузях життя, що актуалізує проблему міжкультурних комунікацій як педагогів, так і студентів [1–3].

Комунікативна культура близька за змістовим визначенням до комунікативної етики, системи моральних принципів, норм та цінностей, які надають міжособистісним взаєминам гуманістичну значущість [4].

Безумовно, співробітники деканатів, які розподіляють на I курсі іноземних студентів з різних країн по групах, приймають до уваги культурні і ментальні (тобто сутність національного характеру) відмінності цих студентів. Між

тим в реальності в таких групах на практичних заняттях викладачі стикаються з певними психологічними особливостями особистості іноземних студентів у процесі їхньої адаптації до навчання у вищому навчальному закладі. В цих ситуаціях викладачеві приходить на допомогу виключно здатність до міжкультурного розуміння (тобто здатність поставити себе на місце іншої людини в контексті її національної культури), розуміння почуттів іноземної людини, її ідей та вчинків. Це вміння виступає головним чинником у вирішенні труднощів адаптаційних процесів, формує полікультурну компетентність викладача та стає наявним прикладом у формуванні комунікативної культури іноземних студентів-медиків на першому курсі навчання.

Викладачі кафедри «Медичної та біологічної фізики і медичної інформатики» нашого вузу, працюючи з іноземними студентами першого та другого курсів, приділяють значну увагу щодо формування їхнього свідомого ставлення до майбутньої професійної діяльності, досягнення високої культури мовлення, розвитку навичок ділового спілкування, самовиховання, тощо. На заняттях при роз-

гляданні будь-якої теми з дисципліни, що вивчається, цим студентам видається перелік питань, які розроблені відповідно до типової програми, на котрі вони мають дати розгорнуті відповіді в усній формі. При цьому викладачі акцентують увагу іноземних студентів на важливості вміння професійного спілкування у майбутній професійній діяльності студентів-медиків. У таких діалогах при толерантному підході викладача до міжкультурної комунікації іноземний студент дійсно відчуває визнання за іншими права на повагу їхньої особистості та самоідентичності, терпимість до інших поглядів, звичок і вірувань. Толерантність педагога є умовою, що сприяє ефективній міжкультурній та міжетнічній взаємодії як протягом заняття, так і в перспективі.

Таким чином, комунікація стає важливим аспектом культури, як і культура важливою умовою реалізації комунікації. Ідея діалогу розгорталася в працях М. Бахтіна, де висунуто положення про те, що людина – унікальний світ культури, яка вступає у взаємодію з іншими особистостями – культурами. М. Бахтін розумів культуру як форму спілкування людей та форму діалогу [5]. Формування у студента-медика певного досвіду спілкування в подальшому передбачає розвиток психоемоційної сфери його особистості, а також інтелектуальних та професійних якостей, що будуть реалізовуватися через розширення професійного спілкування.

Відтак, найважливішим фактором у процесі формування комунікативної культури іноземного студента-медика є полікультурна компетентність педагога вищої школи,

що пов'язано з реалізацією гуманістичних ідей філософії та психології.

Викладачами нашої кафедри накопичено достатньо позитивного досвіду щодо спілкування зі студентами різних націй та конфесій. Цей досвід є дуже важливим для осмислення внутрішньої потреби людини необхідності долати особистісно-психологічні бар'єри в процесі міжнаціонального спілкування, особливо при виникненні складних конфліктних ситуацій в групах, де навчаються іноземні студенти різного віросповідання і національних традицій. Для майбутніх іноземних лікарів цей досвід стане життєво важливим компонентом подальшої професійної діяльності та професійного спілкування.

Література

1. Куриляк В. Є. Міжкультурний менеджмент / В. Є. Куриляк. – Тернопіль : Астон, 2004. – 239 с.
2. Леонтович О. А. Введение в межкультурную коммуникацию: учебное пособие / О. А. Леонтович. – М. : Гнозис, 2007. – 368 с.
3. Зовініченко М. Б. Особливості розвитку комунікативної компетентності майбутніх практичних психологів системи освіти: Автореф. дис. ... канд. психол. наук. – К. : 2005. – 20 с.
4. Сарновська С. О. Сучасна соціально-комунікативна культура (філософсько-методологічний аналіз). – Автореф. дис. ... канд. філософ. наук. – К., 2000. – 18 с.
5. Гатальська С. М. Філософія культури / С. М. Гатальська. – К., 2005. – 328 с.

ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Заказнов В. Ф., Сорокіна О. Ю.

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

Складні і постійно змінні умови, в яких здійснюється розбудова та модернізація Збройних Сил України, перебування країни у стадії війни значно посилюють роль людського фактора, морально-психологічного стану військовослужбовців та суспільства в цілому.

Операція об'єднаних сил, яка проходить на сході країни, змусила нас згуртуватися, переосмислити події що відбуваються та спромогтись на активні дії щодо збереження цілісності нашої Батьківщини. У контексті військової діяльності слід відзначити, що сьогодення диктує нові вимоги до бойового потенціалу, підготовленості, бойових якостей, найефективнішого застосування в бою техніки та озброєння, організації навчання та патріотичного виховання особового складу. Військово-патріотичне виховання має пронизувати весь навчально-виховний процес та поєднувати національне, громадянське, моральне, естетичне, правове, фізичне й трудове виховання. Одним із найважливіших завдань педагогів є робота з формування у майбутніх офіцерів Збройних Сил України медичної служби громадянських якостей та розуміння належності до українського народу.

Вирішити саме ці завдання можливо завдяки впровадженню в систему підготовки офіцерських кадрів заходів військово-патріотичного виховання, які у подальшому забезпечать створення та ефективне функціонування навчально-виховного процесу як засобу військово-патріотичного впливу на майбутніх офіцерів – захисників і па-

тріотів своєї держави та свого народу. Сучасному суспільству і Збройним силам України потрібен новий тип військового лікаря – інтелектуальний, цілеспрямований, відповідальний, успішний, професійно грамотний, морально підготовлений, активний, творчий, креативний, самостійний офіцер з високим рівнем патріотичної свідомості.

Таким чином військово-патріотичне виховання має комплексний характер. Ефективне рішення цього завдання вимагає від педагогів інноваційних підходів до навчання і виховання майбутніх офіцерів. Для рішення цього завдання викладачі кафедри навчаючи студента як військового спеціаліста прищеплюють високі патріотичні почуття, персональну відповідальність за захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Наприклад, на заняттях з загальновійськової підготовки викладачі розповідають про джерела народження Української армії, історії козацтва, його роль у національно-визвольному русі в Україні. З цією метою широко використовуються відеоматеріали. До кожного заняття готуються відеоролики, відеокліпи з патріотичними піснями в першу чергу за тематикою Збройних Сил України та інший матеріал для виховання патріота.

За час перебування на кафедрі викладацький склад, незалежно від навчальної дисципліни, прищеплює студентам практичні навички у виконанні статутів Збройних Сил. На заняттях з стройової підготовки досягається злагоженість у виконанні стройових прийомів, виконанні

<i>Дідух В. Д., Рудяк Ю. А., Ладика Р. Б.</i> РОЛЬ МЕДИЧНОЇ ФІЗИКИ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ.....	125
<i>Добровольська А. М.</i> МОДЕЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ІТ-КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ І НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ КОМПЛЕКСИ.....	126
<i>Доценко С. Я., Самура Б. Б., Рекалов Д. Г., Кравченко В. І., Токаренко І. І., Данюк І. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ON-LINE КУРСІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	127
<i>Дралова О. А., Усачова О. В., Конакова О. В., Пахольчук Т. М., Сіліна Є. А.</i> РОЛЬ ВИКЛАДАЧА-КЕРІВНИКА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ.....	127
<i>Дюрба Д. В.</i> ВИВЧЕННЯ ОСНОВ ФОНЕТИКИ ДАВНЬОГРЕЦЬКОЇ МОВИ В КУРСІ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ТА МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	128
<i>Єрмоленко Т. І., Губська О. М.</i> МЕДИЧНЕ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ТОВАРОЗНАВСТВО ЯК ОBOB'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР.....	128
<i>Єрмоленко Т. І., Паутіна О. І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІТОТЕРАПІЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ-БАКАЛАВРІВ НА КАФЕДРІ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ РЕЦЕПТУРИ ХНМУ.....	129
<i>Жадько В. А., Бідзіля П. О., Дідик С. С.</i> ЧИ МОЖЛИВЕ «СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ» ДЛЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН?.....	129
<i>Ждан В. М., Дворник В. М., Білаш С. М., Беляєва О. М.</i> РЕЗУЛЬТАТИ САМОАНАЛІЗУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО, КАДРОВОГО І НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 22 «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я» У ВДНЗУ «УМСА» ЗА 2017 РІК.....	130
<i>Жук С.І., Кондратюк В.К., Дзюба Г.А., Щуревська О.Д.</i> ФЕТАЛЬНА МЕДИЦИНА І КОНЦЕПЦІЯ «ПЛІД ЯК ПАЦІЄНТ» – НОВІ НАПРЯМКИ ПЕРИНАТОЛОГІЇ.....	135
<i>Журавльова Л. В., Лопіна Н. А.</i> РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ» В РАМКАХ МЕДИЧНОЇ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	136
<i>Зайцева О.В., Книгавко В.Г., Бондаренко М.А., Пономаренко Н.С., Морозова О.М.</i> 137 ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ НА ПЕРШОМУ КУРСІ НАВЧАННЯ.....	137
<i>Заказнов В. Ф., Сорокіна О. Ю.</i> ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	138
<i>Запорожан В. М., Гладчук І. З., Марічерета В. Г., Волянська А. Г.</i> 139 РОЗРОБКА НОВОЇ ПРОГРАМИ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» – ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДОДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	139
<i>Запорожченко М.Б., Сидоренко А.В.</i> РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ОГЛЯД ПОШИРЕННЯ АДЕНОМІОЗУ В ЖІНОК ІЗ СУПУТНЬОЮ ГІНЕКОЛОГІЧНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ.....	140
<i>Зарічна О. Й.</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ШЛЯХОМ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	142
<i>Зелена І. І., Железнякова Н. М., Візір М. О.</i> СИСТЕМА МОТИВАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК ФАКТОР ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	142
<i>Зіменковський Б. С., Гжегоцький М. Р., Варивода Є. С., Солонинко І. І., Чемерис О. М., Чухрай Н. Л.</i> КОМПЛЕКСНІ ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНІ ЕКЗАМЕНИ, ЯК ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ-ІНОЗЕМЦІВ У ЛЬВІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО.....	143
<i>Зіменковський Б. С., Гжегоцький М. Р., Солонинко І. І., Радченко О. М.</i> ТАКТИКА ТА СТРАТЕГІЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	144
<i>Зубачик В. М., Пасько О. О., Дуліт І. П., Гриновець В. С., Фурдичко А. І., Ільчишин М. П., Федун І. Р., Ган І. В.</i> ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ, ЯК МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ, НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ЛНМУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО.....	146